Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2025/1788

2025 9 8

TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2025/1788

2025 m. birželio 24 d.

kuria nustatoma išsami Sąjungos piliečių, gyvenančių valstybėje narėje ir neturinčių jos pilietybės, naudojimosi teise balsuoti ir kandidatuoti Europos Parlamento rinkimuose tvarka

(nauja redakcija)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 22 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę [1],

laikydamasi specialios teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) Tarybos direktyvoje 93/109/EB [2] reikia padaryti pakeitimų. Dėl aiškumo ta direktyva turėtų būti išdėstyta nauja redakcija;

(2) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 20 straipsnio 2 dalies, pirmos pastraipos b punktu ir 22 straipsnio 2 dalimi Sąjungos piliečiams, gyvenantiems valstybėje narėje ir neturintiems jos pilietybės, suteikiama teisė balsuoti ir kandidatuoti Europos Parlamento rinkimuose savo gyvenamosios vietos valstybėje narėje tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir priimančiosios valstybės narės piliečiams. Ši teisė, taip pat įtvirtinta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 39 straipsnyje, yra konkreti Chartijos 21 straipsnyje įtvirtinto lygybės ir nediskriminavimo dėl pilietybės principo išraiška. Ji taip pat yra teisės laisvai judėti ir apsigyventi, įtvirtintos SESV 20 straipsnio 2 dalies, pirmos pastraipos a punkte, 21 straipsnyje ir Chartijos 45 straipsnyje, pasekmė;

(3) išsami naudojimosi teise balsuoti ir kandidatuoti Europos Parlamento rinkimuose tvarka nustatyta Direktyvoje 93/109/EB;

(4) 2020 m. ES pilietybės ataskaitoje Komisija pabrėžė, kad reikia atnaujinti, paaiškinti ir sugriežtinti naudojimosi teise balsuoti ir kandidatuoti Europos Parlamento rinkimuose taisykles, siekiant užtikrinti, kad jomis būtų remiamas platus ir įtraukus judžių Sąjungos piliečių dalyvavimas. Atsižvelgiant į tai ir į patirtį, įgytą taikant Direktyvą 93/109/EB vėlesniems rinkimams, ir į pakeitimus, padarytus Sutarčių pakeitimais, reikėtų atnaujinti kelias tos direktyvos nuostatas;

(5) SESV 22 straipsnio 2 dalimi nedaroma poveikio SESV 223 straipsnio 1 daliai, kurioje numatyta, kad visose valstybėse narėse nustatoma vienoda Europos Parlamento rinkimų tvarka, laikantis visoms valstybėms narėms bendrų principų;;

(6) siekiant užtikrinti, kad Sąjungos piliečiai, gyvenantys valstybėje narėje ir neturintys jos pilietybės, (toliau – valstybės narės pilietybės neturintys Sąjungos piliečiai) galėtų naudotis savo teise balsuoti ir kandidatuoti Europos Parlamento rinkimuose tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir priimančiosios valstybės narės piliečiai, turėtų būti patikslintos registravimo ir dalyvavimo tokiuose rinkimuose sąlygos, kad būtų užtikrintos vienodos sąlygos Sąjungos piliečiams, turintiems atitinkamos valstybės narės pilietybę, ir jos neturintiems Sąjungos piliečiams. Visų pirma Sąjungos piliečiams, norintiems balsuoti ir kandidatuoti Europos Parlamento rinkimuose savo gyvenamosios vietos valstybėje narėje, turėtų būti taikomos vienodos sąlygos, kiek tai susiję su sąlygos, kad asmuo turi būti valstybėje narėje pragyvenęs tam tikrą laikotarpį, kad galėtų naudotis šia teise, įvykdymu, taip pat su įrodymais, kurių reikalaujama patvirtinti, kad tokia sąlyga įvykdyta;

[1] 2025 m. birželio 17 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).
[2] 1993 m. gruodžio 6 d. Tarybos direktyva 93/109/EB, nustatanti išsamias priemones Sąjungos piliečiams, gyvenantiems valstybėje narėje ir nesantiems šios valstybės piliečiais, naudotis balsavimo teise ir būti kandidatais per Europos Parlamento rinkimus (OL L 329, 1993 12 30, p. 34).

(7) turi būti gerbiama Sąjungos piliečių laisvė pasirinkti valstybę narę, kurioje jie gali dalyvauti Europos Parlamento rinkimuose, kartu imantis tinkamų priemonių užtikrinti, kad nė vienas asmuo nebalsuotų daugiau negu vieną kartą ir nekandidatuotų daugiau negu vienoje šalyje;

(8) pagal tarptautinius ir Europos standartus, įskaitant Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas, valstybės narės turėtų ne tik pripažinti ir gerbti Sąjungos piliečių teisę balsuoti ir kandidatuoti, bet ir užtikrinti jiems galimybę lengvai naudotis savo rinkimų teisėmis, pašalindamos kuo daugiau kliūčių, trukdančių dalyvauti rinkimuose;

(9) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas Sąjungos piliečiams naudotis savo teise balsuoti ir kandidatuoti savo gyvenamosios vietos šalyje, tokie piliečiai turėtų būti į rinkėjų sąrašą įrašomi likus pakankamai laiko iki rinkimų dienos. Jų registracijai taikomi formalumai turėtų būti kuo paprastesni. Siekiant registracijos, atitinkamiems Sąjungos piliečiams turėtų pakakti pateikti galiojantį tapatybės dokumentą ir oficialią deklaraciją, kurioje būtų pateikta informacija, patvirtinanti jų teisę dalyvauti rinkimuose. Užsiregistravę valstybės narės pilietybės neturintys Sąjungos piliečiai turėtų likti rinkėjų sąraše tomis pačiomis sąlygomis, kaip ir Sąjungos piliečiai, turintys tos valstybės narės pilietybę, tol, kol jie atitinka naudojimosi teise balsuoti sąlygas. Kai taikytina, Sąjungos piliečiai turėtų turėti galimybę kompetentingoms institucijoms turėtų pateikti kontaktinę informaciją, kad tos institucijos galėtų reguliariai juos informuoti;

(10) nors valstybės narės turi kompetenciją nustatyti piliečių, gyvenančių už jų teritorijos ribų, teisę balsuoti arba kandidatuoti Europos Parlamento rinkimuose, tai, kad valstybės narės pilietybės neturintys Sąjungos piliečiai įtraukti į jų gyvenamosios vietos valstybės narės rinkėjų sąrašą, savaime neturėtų būti pagrindas juos išbraukti iš jų kilmės valstybės narės rinkėjų sąrašo kitų rūšių rinkimų atveju;

(11) siekiant užtikrinti, kad valstybės narės pilietybės neturintys Sąjungos piliečiai galėtų naudotis savo teise kandidatuoti rinkimuose savo gyvenamosios vietos valstybėje narėje, turėtų būti reikalaujama, kad tokie piliečiai pateiktų tokius pačius patvirtinamuosius dokumentus, kokių reikalaujama iš kandidatų, kurie yra atitinkamos valstybės narės piliečiai. Tačiau, siekiant nustatyti, kad tokie piliečiai naudojasi SESV 20 straipsnio 2 dalies, pirmos pastraipos b punkte ir 22 straipsnio 2 dalyje nustatyta teise, valstybės narės turėtų turėti galimybę reikalauti pateikti oficialią deklaraciją, kurioje būtų pateikta informacija, patvirtinanti jų teisę kandidatuoti atitinkamuose rinkimuose;

(12) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tiksliai nustatyti rinkėjų ir kandidatų, registruotų tiek kilmės valstybėje narėje, tiek gyvenamosios vietos valstybėje narėje, tapatybę,valstybės narės turėtų turėti galimybę reikalauti, kad duomenų, kuriuos Sąjungos piliečiai pateikia kartu su paraiška būti įrašytiems į rinkėjų sąrašą arba kandidatuoti gyvenamosios vietos valstybėje narėje, sąraše taip pat būtų nurodytas jų asmens kodas arba galiojančio asmens tapatybės ar kelionės dokumento serijos numeris;

(13) Sąjungos piliečiams, iš kurių individualiu sprendimu, kompetentingos institucijos priimtu pagal civilinę ar baudžiamąją teisę, buvo atimta teisė balsuoti arba kandidatuoti, turėtų būti neleidžiama naudotis šia teise gyvenamosios vietos valstybėje narėje per Europos Parlamento rinkimus. Valstybės narės turėtų turėti galimybę iš asmenų, kurie siekia būti įregistruoti kaip rinkėjai, reikalautipateikti oficialią deklaraciją, kuria patvirtinama, kad iš jo nebuvo atimta teisė balsuoti. Turėtų būti reikalaujama, kad Sąjungos piliečiai, kandidatuojantys gyvenamosios vietos šalyje, pateiktų pareiškimą, kuriuo patvirtintų, kad iš jų nebuvo atimta teisė kandidatuoti Europos Parlamento rinkimuose;

(14) gyvenamosios vietos valstybė narė turėtų turėti galimybę patikrinti, ar iš Sąjungos piliečių, pareiškusių norą pasinaudoti savo teise kandidatuoti, ta teisė nebuvo atimta jų kilmės valstybėje narėje. jei valstybė narė gauna atitinkamą prašymą iš gyvenamosios vietos valstybės narės, ji per laikotarpį, per kurį įmanoma veiksmingai įvertinti kandidatūros priimtinumą, turėtų pateikti būtiną patvirtinimą. Asmens duomenys, kuriais keičiamasi, gali būti tvarkomi tik tuo tikslu. Atsižvelgiant į esminę rinkimų teisių svarbą, tai, kad kilmės valstybė narė informacijos apie Sąjungos piliečio statusą laiku nepateikia, neturėtų būti priežastis atimti teisę kandidatuoti gyvenamosios vietos valstybėje narėje. Tais atvejais, kai atitinkama informacija pateikiama vėlesniame etape, gyvenamosios vietos valstybė narė, laikydamasi savo nacionalinėje teisėje numatytų procedūrų, atitinkamomis priemonėmis turėtų užtikrinti, kad Sąjungos piliečiams, iš kurių atimta teisė kandidatuoti jų kilmės valstybėje narėje, kurie buvo registruoti kaip kandidatai arba kurie jau yra išrinkti, būtų užkirstas kelias būti išrinktiems arba naudotis savo mandatu;

(15) atsižvelgiant į tai, kad vykdant kitų valstybių narių piliečių tinkamumo patikrinimo procedūrą valstybėje narėje neišvengiamai prireikia atlikti daugiau administracinių veiksmų nei tos valstybės narės piliečių atveju, valstybės narės turėtų galėti nustatyti kitokį valstybės narės pilietybės neturinčių Sąjungos piliečių paraiškų būti kandidatais pateikimo terminą nei jų piliečiams nustatytas terminas. Bet koks terminų skirtumas turėtų apsiriboti tuo, kas būtina ir proporcinga tam, kad būtų galima laiku atsižvelgti į kilmės valstybės narės pateiktą informaciją. Tokio atskiro termino nustatymas neturėtų daryti poveikio terminams, kurie taikomi kitų valstybių narių pareigoms teikti pranešimus pagal šią direktyvą;

(16) siekiant užkirsti kelią balsavimui kelis kartus arba atvejams, kai tas pats asmuo tuose pačiuose rinkimuose kandidatuoja daugiau nei vieną kartą, valstybės narės turėtų keistis informacija, surinkta iš oficialių deklaracijų, kurias pateikė Sąjungos rinkėjai ir Sąjungos piliečiai, turintys teisę kandidatuoti. Kadangi valstybės narės piliečių tapatybei nustatyti remiasi skirtingais duomenimis, reikėtų numatyti bendrą duomenų rinkinį, kad būtų galima tiksliai nustatyti Sąjungos rinkėjų ir Sąjungos piliečių, turinčių teisę kandidatuoti, tapatybę ir neleisti jiems balsuoti arba kandidatuoti daugiau nei vieną kartą. Turėtų būti keičiamasi tik tais asmens duomenimis, kurie būtini tiems tikslams pasiekti. Informaciją valstybės narės turėtų pateikti likus pakankamai laiko iki rinkimų dienos. Valstybės narės šiais duomenimis turėtų keistis taip, kad jų kompetentingoms institucijoms nebūtų sukuriama nereikalingos administracinės naštos. Nedarant poveikio nacionalinėms nuostatoms dėl rinkėjų įrašymo į rinkėjų sąrašą ir paraiškų būti kandidatais pateikimo, gyvenamosios vietos valstybė narė turėtų pradėti teikti turimus duomenis ne vėliau kaip prieš šešias savaites iki dienos, kai prasidedarinkimų laikotarpis. Duomenys, kuriais keičiasi valstybės narės, turėtų būti kuo tikslesni ir jos turėtų turėti galimybę juos atnaujinti, atsižvelgdamos į nacionalines nuostatas dėl rinkėjų įtraukimo į sąrašus ir paraiškų būti kandidatais pateikimo;

(17) valstybių narių keitimasis informacija siekiant užkirsti kelią balsavimui kelis kartus arba atvejams, kai tas pats asmuo tuose pačiuose rinkimuose kandidatuoja daugiau nei vieną kartą, neturėtų neleisti jų piliečiams balsuoti ar kandidatuoti kitų rūšių rinkimuose. Siekiant palengvinti nacionalinių valdžios institucijų bendravimą, turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės to keitimosi informacija reikmėms paskirtų vieną kontaktinį punktą. Praeityje Komisija sukūrė sistemą, kurią valstybės narės, prisiimdamos atsakomybę, turėjo naudoti tik keitimosi būtinais duomenimis reikmėms. Ta sistema turėtų būti įtraukta į šią direktyvą, siekiant toliau remti valstybių narių kompetentingų institucijų tarpusavio mainus. Tvarkydamos asmens duomenis šioje srityje valstybės narės veiks kaip atskiros duomenų valdytojos. Šia sistema valstybėms narėms turėtų būti suteikta prieiga tik prie duomenų, susijusių su Sąjungos piliečiais, gyvenančiais jų rinkimų teritorijoje, kurie aiškiai išreiškė norą būti įtrauktais į rinkimų sąrašus arba kandidatuoti, ir jų pačių piliečiais, kurie aiškiai išreiškė norą balsuoti arba kandidatuoti gyvenamosios vietos valstybėje narėje;

(18) siekiant nustatyti su minėtos sistemos veikimu susijusias atsakomybės sritis, pareigas ir techninius standartus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 ([3]) IV skyrių, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ([4]);

(19) informacijos apie rinkimų teises ir procedūras prieinamumas yra vienas esminių elementų užtikrinant veiksmingą naudojimąsi SESV 20 straipsnio 2 dalies, pirmos pastraipos b punkte ir 22 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta teise. Tai visų pirma reiškia, kad tokia informacija turėtų būti prieinama ne tik neįgaliesiems, bet ir pakankamai skaitmeninių įgūdžių neturintiems asmenims, ypač vyresnio amžiaus asmenims, užtikrinant, kad komunikacija nebūtų vykdoma tik vienu kanalu;

(20) tinkamos informacijos, susijusios su rinkimų procedūromis, trūkumas daro poveikį piliečiams naudojantis savo, kaip Sąjungos piliečių, rinkimų teisėmis. Tai taip pat daro poveikį kompetentingų institucijų gebėjimui naudotis savo teisėmis ir vykdyti savo pareigas. Turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės paskirtų institucijas, konkrečiai atsakingas už tinkamą Sąjungos piliečių informavimą apie jų teises pagal SESV 20 straipsnio 2 dalies, pirmos pastraipos b punktą ir 22 straipsnio 2 dalį bei nacionalines taisykles ir procedūras, susijusias su dalyvavimu Europos Parlamento rinkimuose ir jų organizavimu. Siekiant užtikrinti komunikacijos veiksmingumą, informacija turėtų būti teikiama aiškia ir paprasta kalba. Tai reiškia, kad informacija turėtų būti teikiama tokiu būdu, kad atitinkamas asmuo ją suprastų arba būtų galima pagrįstai tikėtis, kad jis ją supras;

([3]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

([4]) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

(21) siekiant pagerinti rinkimų informacijos prieinamumą, tokia informacija turėtų būti prieinama pavyzdžiui, bendrai prieinamoje svetainėje, ne tik priimančiosios valstybės narės kalba, bet ir bent dar viena oficialiąja Sąjungos kalba, kurią plačiai supranta kuo daugiau Sąjungos piliečių, gyvenančių jos teritorijoje. Vertimai į tokias kitas kalbas turėtų būti tik informaciniai ir neturėtų daryti jokio teisinio poveikio. Kilus klausimų dėl tuose vertimuose pateikiamos informacijos tikslumo, laikoma, kad tik redakcija oficialiaja tos valstybės narės kalba ar kalbomis turi teisinę galią. Valstybės narės konkrečiose savo teritorijos dalyse arba regionuose gali vartoti skirtingas oficialiąsias Sąjungos kalbas, priklausomai nuo to, kokią kalbą supranta didžiausia ten gyvenančių Sąjungos piliečių grupė;

(22) laikantis SESV 22 straipsnio 2 dalies, bet kuri nuo šios direktyvos bendrų taisyklių nukrypti leidžianti nuostata turi būti pateisinta valstybei narei iškylančiais specifiniais sunkumais ir turi atitikti Chartijos 52 straipsnyje nustatytus reikalavimus, įskaitant reikalavimą, kad bet kokie naudojimosi teise balsuoti ir kandidatuoti Europos Parlamento rinkimuose apribojimai turi būti numatyti įstatymo ir jiems turi būti taikomi proporcingumo ir būtinumo principai. Be to, bet kuri nukrypti leidžianti nuostata turi atitikti Chartijos 47 straipsnį;

(23) specifiniai sunkumai galėtų iškilti valstybėje narėje, kurioje gyvenančių jos pilietybės neturinčių Sąjungos piliečių, sulaukusių rinkimų teisės amžiaus, dalis gerokai viršija bendrą vidurkį. Nukrypti leidžiančios nuostatos dėl teisės balsuoti pateisinamos tais atvejais, kai tokie piliečiai sudaro daugiau kaip 20 proc. bendro rinkėjų skaičiaus. Tokios nukrypti leidžiančios nuostatos grindžiamos gyvenimo laikotarpio kriterijumi;

(24) valstybės narės, kuriose jų pilietybės neturinčių Sąjungos piliečių, sulaukusių rinkimų teisės amžiaus, dalis viršija 20 proc. bendro ten gyvenančių to amžiaus Sąjungos piliečių skaičiaus,, turėtų turėti galimybę pagal SESV 22 straipsnio 2 dalį nustatyti konkrečias nuostatas dėl kandidatų sąrašų sudėties;

(25) turi būti atsižvelgta į tai, kad tam tikrose valstybėse narėse gyvenantys asmenys, turintys kitų valstybių narių pilietybę, turi teisę balsuoti nacionalinio parlamento rinkimuose. Dėl to tose valstybėse narėse tam tikrų šios direktyvų nuostatų galima atsisakyti;

(26) statistiniai duomenys apie naudojimąsi rinkimų teisėmis ir šios direktyvos taikymą gali būti naudingi nustatant priemones, būtinas siekiant užtikrinti veiksmingą naudojimąsi Sąjungos piliečių rinkimų teisėmis. Tokie statistiniai duomenys gali padėti įvertinti priemones, kurių imtasi siekiant remti Sąjungos piliečių dalyvavimą rinkimuose, ir galėtų padėti rasti veiksmingesnių sprendimų. Visų pirma, kai turima, statistiniai duomenys dėl valstybės narės pilietybės neturinčių Sąjungos piliečių dalyvavimo rinkimuose, pavyzdžiui, duomenys apie rinkėjų ir kandidatų registravimą ir rinkėjų aktyvumą, taip pat agreguoti anonimizuoti duomenys apie pilietybę, amžių, kalbą ir vietą, galėtų būti naudingi taikant Sąjungos ir nacionalines politikos priemones, kuriomis remiamas didelis aktyvumas ir sudaromos palankesnės sąlygos pasinaudoti rinkimų teisėmis. Tokie duomenys visapusiškai laikantis taikytinų duomenų apsaugos taisyklių gali būti renkami, *inter alia*, atliekant apklausas arba taikant bet kuriuos kitus informacijos gavimo iš viešųjų ar administracinių šaltinių metodus. Europos bendradarbiavimo rinkimų klausimais tinklas galėtų remti tokį procesą parengdamas bendrus duomenų rinkimo, kiek tai susiję su valstybės narės pilietybės neturinčių Sąjungos piliečių dalyvavimu rinkimuose, principus;

(27) Siekiant pagerinti Europos Parlamento rinkimų duomenų rinkimą, būtina nustatyti reguliarią įgyvendinimo valstybėse narėse stebėseną ir ataskaitų teikimą. Komisija remia tokią stebėseną ir ataskaitų teikimą, be kita ko, likus pakankamai laiko iki Europos Parlamento rinkimų dienos išplatinti Valstybėms narėms klausimyną apie Sąjungos piliečių dalyvavimą rinkimuose. Tas klausimynas parengiamas bendradarbiaujant su Europos bendradarbiavimo rinkimų klausimais tinklu. Be to, Komisija turėtų įvertinti šios direktyvos taikymą ir po kiekvienų Europos Parlamento rinkimų turėtų Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti ataskaitą, kurioje būtų pateikti tokio vertinimo rezultatai;

(28) asmens duomenų rinkimas ir tvarkymas statistinių duomenų apie valstybės narės pilietybės neturinčių Sąjungos piliečių dalyvavimą rinkimuose rengimo tikslais, taip pat tokių duomenų teikimas visuomenei ir Komisijai turėtų būti vykdomi visapusiškai laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 ir Reglamento (ES) 2018/1725 ([5]), įskaitant tikslo apribojimo, duomenų kiekio mažinimo, saugojimo apribojimo, vientisumo ir konfidencialumo principų. Visų pirma, tvarkant asmens duomenis statistikos tikslais turėtų būti taikomos tinkamos apsaugos priemonės pagal Reglamento (ES) 2016/679 89 straipsnio 1 dalį ir Reglamento (ES) 2018/1725 13 straipsnį. Tuo tikslu duomenimis turėtų būti dalijamasi naudojantis privatumo didinimo technologijomis, sukurtomis būtent tam, kad būtų įgyvendinti tie principai. Šios direktyvos tikslais tvarkomi duomenys turėtų būti agreguoti tokiu mastu, kad nebūtų galima nustatyti atskirų asmenų tapatybės ir turėtų būti anonimizuoti prieš juos agreguojant;

([5]) 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

(29) būtina, kad Komisija pati įvertintų šios direktyvos taikymą per pagrįstą laikotarpį, nuo Europos Parlamento rinkimų praėjus bent dvejiems metams;

(30) Valstybės narės turėtų turėti galimybę reikalauti, kad valstybės narės pilietybės neturintys Sąjungos piliečiai oficialiose deklaracijose , kurias jie turi pateikti naudodamiesi savo rinkimų teisėmis, pateiktų konkrečius papildomus duomenis. Siekiant atsižvelgti į nacionalinių reikalavimų ir praktikos raidą, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais būtų padaryti daliniai tokių duomenų sąrašo pakeitimai tik įtraukiant papildomus tokių duomenų elementus. Visos priemonės, priimtos įgyvendinant tuos deleguotuosius įgaliojimus, turėtų būti būtinos ir proporcingos siekiant šios Direktyvos tikslų. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais ([6]). Visų pirma siekiant užtikrinti, kad visa informacija, susijusi sudeleguotųjų aktų parengiamuoju darbu, būtų gauta laiku, Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jos ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

(31) valstybės narės, ratifikuodamos Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją, ir Sąjunga, tą konvenciją sudarydama Sprendimu 2010/48/EB ([7]), įsipareigojo užtikrinti, kad tos konvencijos būtų laikomasi. Siekiant remti įtraukų ir lygiateisį neįgaliųjų dalyvavimą rinkimuose, valstybės narės pilietybės neturinčių Sąjungos piliečių naudojimosi teise balsuoti ir kandidatuoti Europos Parlamento rinkimuose tvarka turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į neįgalių ir vyresnio amžiaus piliečių poreikius;

(32) įgyvendinant šią direktyvą, asmens duomenų tvarkymui taikomi Reglamentai (ES) 2016/679 ir (ES) 2018/1725;

(33) vadovaujantis Reglamento (ES) 2018/1725 42 straipsnio 1 dalimi buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis pateikė oficialias pastabas 2022 m. sausio 17 d.;

(34) šia direktyva laikomasi pagrindinių teisių ir principų, visų pirma pripažintų Chartijoje, ypač jos 21 ir 39 straipsniuose. Todėl labai svarbu, kad ši direktyva būtų įgyvendinta atsižvelgiant į tas teises ir principus, užtikrinant visapusišką pagarbą, *inter alia*, teisei į asmens duomenų apsaugą, teisei į nediskriminavimą, teisei balsuoti ir kandidatuoti Europos Parlamento rinkimuose, judėjimo ir apsigyvenimo laisvei ir teisei į veiksmingą teisinę gynybą;

(35) pareiga perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų apsiriboti tomis nuostatomis, kurios iš esmės skiriasi nuo ankstesnių direktyvų nuostatų. Pareiga perkelti nepakeistas nuostatas atsiranda pagal anksčiau priimtas direktyvas;

(36) ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvų, nurodytų III priedo B dalyje, perkėlimo į nacionalinę teisę terminais,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šioje direktyvoje nustatoma išsami Sąjungos piliečių, gyvenančių valstybėje narėje ir neturinčių jos pilietybės (toliau – valstybės narės pilietybės neturintys Sąjungos piliečiai), naudojimosi teise balsuoti ir kandidatuoti Europos Parlamento rinkimuose tvarka.

2. Nė viena šios direktyvos nuostata neturi įtakos jokios valstybės narės nuostatoms dėl jos piliečių, gyvenančių ne jos rinkimų teritorijoje, teisės balsuoti ar kandidatuoti.

([6]) OL L 123, 2016 5 12, p. 1.
([7]) 2009 m. lapkričio 26 d. Tarybos sprendimas 2010/48/EB dėl Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 23, 2010 1 27, p. 35).

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

1) Europos Parlamento rinkimai – atstovų į Europos Parlamentą rinkimai tiesioginiu visuotiniu balsavimu pagal Aktą dėl Europos Parlamento narių rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise, pridėtą prie 1976 m. rugsėjo 20 d. Tarybos sprendimo 76/787/EAPB, EEB, Euratomas ([8]) (toliau – Rinkimų aktas);

2) rinkimų teritorija – valstybės narės teritorija, kurioje pagal Rinkimų aktą ir juo remiantis pagal tos valstybės rinkimų įstatymą tos valstybės tauta renka Europos Parlamento narius;

3) gyvenamosios vietos valstybė narė – valstybė narė, kurioje Sąjungos pilietis gyvena, bet kurios pilietybės neturi;

4) kilmės valstybė narė – valstybė narė, kurios pilietybę Sąjungos pilietis turi;

5) Sąjungos rinkėjas – kiekvienas Sąjungos pilietis, turintis teisę pagal šią direktyvą balsuoti Europos Parlamento rinkimuose gyvenamosios vietos valstybėje narėje;

6) Sąjungos pilietis, turintis teisę kandidatuoti, – bet kuris Sąjungos pilietis, turintis teisę kandidatuoti Europos Parlamento rinkimuose gyvenamosios vietos valstybėje narėje pagal šią direktyvą;

7) rinkėjų sąrašas – kompetentingos institucijos sudarytas ir atnaujinamas pagal gyvenamosios vietos valstybės narės rinkimų įstatymą oficialus visų rinkėjų, turinčių teisę balsuoti tam tikroje rinkimų apygardoje ar vietovėje, oficialus registras arba gyventojų registras, jei jame nurodoma teisė balsuoti;

8) nustatytoji diena – diena arba dienos, iki kurios arba kurių Sąjungos piliečiai pagal gyvenamosios vietos valstybės narės teisę turi atitikti reikalavimus, kad galėtų balsuoti arba kandidatuoti toje valstybėje;

9) oficiali deklaracija – atitinkamo asmens deklaracija, kurioje pagal taikomą nacionalinę teisę už bet kokį netikslumą tam asmeniui gali būti skiriamos nuobaudos.

3 straipsnis

Teisės balsuoti ir kandidatuoti sąlygos

Kiekvienas asmuo, kuris nustatytąją dieną:

a) yra Sąjungos pilietis pagal SESV 20 straipsnio 1 dalį ir

b) nėra gyvenamosios vietos valstybės narės pilietis, bet atitinka tuos pačius teisei balsuoti ir kandidatuoti keliamus reikalavimus, kuriuos ta valstybė narė pagal įstatymą taiko savo piliečiams.

turi teisę balsuoti ir būti kandidatu per rinkimus į Europos Parlamentą gyvenamosios vietos valstybėje narėje, jei tos teisės jam nėra atimtos pagal 6 ir 7 straipsnius.

Tuo atveju, kai gyvenamosios vietos valstybės narės piliečiai gali kandidatuoti, jeigu jie buvo jos piliečiais tam tikrą minimalų laikotarpį, valstybės narės pilietybės neturintys Sąjungos piliečiai laikomi atitinkančiais šį reikalavimą, jei jie tokį patį laikotarpį yra buvę kurios nors valstybės narės piliečiais.

4 straipsnis

Draudimas balsuoti daugiau kaip vieną kartą arba kandidatuoti daugiau kaip vienoje valstybėje narėje

1. Sąjungos rinkėjai savo teisę balsuoti įgyvendina arba gyvenamosios vietos valstybėje narėje, arba kilmės valstybės narėje. Joks asmuo per tuos pačius rinkimus negali balsuoti daugiau kaip vieną kartą.

2. Joks asmuo per tuos pačius rinkimus negali kandidatuoti daugiau kaip vienoje valstybėje narėje.

([8]) OL L 278, 1976 10 8, p. 5.

5 straipsnis

Gyvenimo laikotarpio reikalavimai

Jei, norėdami balsuoti ar kandidatuoti, gyvenamosios vietos valstybės narės piliečiai turi būti pragyvenę tos valstybės narės rinkimų teritorijoje tam tikrą minimalų laikotarpį, Sąjungos rinkėjai ir teisę kandidatuoti turintys Sąjungos piliečiai laikomi atitinkančiais tą reikalavimą tais atvejais, jei jie yra pragyvenę tolygų laikotarpį kitose valstybėse narėse. Šis straipsnis taikomas nepažeidžiant jokių specifinių gyvenimo laikotarpio trukmės reikalavimų tam tikroje rinkimų apygardoje ar vietovėje.

6 straipsnis

Neatitiktis reikalavimams

1. Sąjungos piliečiams, gyvenantiems valstybėje narėje ir neturintiems jos pilietybės, iš kurių individualiu teisminiu arba administraciniu sprendimu, jei pastarąjį sprendimą galima apskųsti teismine tvarka, buvo atimta teisė kandidatuoti pagal jų gyvenamosios vietos valstybės narės teisę arba pagal jų kilmės valstybės narės teisę, neleidžiama naudotis ta teise gyvenamosios vietos valstybėje narėje per Europos Parlamento rinkimus.

2. Gyvenamosios vietos valstybė narė patikrina, kad iš Sąjungos piliečių, pareiškusių norą pasinaudoti teise kandidatuoti, ta teisė nebuvo atimta kilmės valstybėje narėje individualiu teisminiu arba administraciniu sprendimu, jei pastarąjį sprendimą galima apskųsti teismine tvarka.

3. Taikant šio straipsnio 2 dalį, gyvenamosios vietos valstybė narė praneša kilmės valstybei narei apie 10 straipsnio 1 dalyje nurodytą deklaraciją. Tuo tikslu kilmės valstybė narė per 5 darbo dienas nuo pranešimo gavimo ir bet kokiu tinkamu būdu arba, jei įmanoma, per trumpesnį laikotarpį, jei to prašo gyvenamosios vietos valstybė narė, pateikia atitinkamą turimą informaciją. Tokią informaciją gali sudaryti tik duomenys, būtini šiam straipsniui įgyvendinti, ir ją galima naudoti tik tuo tikslu.

Jei gyvenamosios vietos valstybė narė per nustatytą laikotarpį informacijos negauna, kandidatūra vis tiek priimama.

4. Jei pateikta informacija anuliuoja deklaracijos turinį, gyvenamosios vietos valstybė narė, nepaisant to, ar ji gauna informaciją per nustatytą laikotarpį ar vėlesniame etape, imasi reikiamų priemonių neleisti atitinkamam asmeniui kandidatuoti arba, kai to padaryti neįmanoma, neleisti tam asmeniui arba būti išrinktam, arba naudotis savo mandatu.

5. Valstybės narės paskiria ryšių palaikymo punktą informacijai, kuri būtina taikant 3 dalį, priimti ir perduoti. Jos praneša Komisijai šio ryšių palaikymo punkto pavadinimą ir kontaktinius duomenis bei visą su juo susijusią atnaujintą informaciją arba informaciją apie pasikeitimus. Komisija tvarko ryšių palaikymo punktų sąrašą ir sudaro galimybę jį gauti valstybėms narėms.

7 straipsnis

Balsavimo teisės atėmimas

1. Gyvenamosios vietos valstybė narė gali patikrinti, kad iš Sąjungos piliečių, pareiškusių norą pasinaudoti teise balsuoti, ta teisė nebuvo atimta kilmės valstybėje narėje individualiu sprendimu, priimtu pagal civilinę ar baudžiamąją teisę.

2. Taikant šio straipsnio 1 dalį, gyvenamosios vietos valstybė narė gali pranešti kilmės valstybei narei apie 9 straipsnio 2 dalyje nurodytą deklaraciją. Tokiu atveju kilmės valstybė narė laiku ir tinkamai pateikia atitinkamą ir paprastai gaunamą informaciją; tokią informaciją gali sudaryti tik duomenys, būtini šiam straipsniui įgyvendinti, ir ją galima naudoti tik tuo tikslu. Jei pateikta informacija anuliuoja deklaracijos turinį, gyvenamosios vietos valstybė narė imasi atitinkamų priemonių neleisti atitinkamam asmeniui balsuoti.

3. Kilmės valstybė narė gali laiku ir tinkamai pateikti gyvenamosios vietos valstybei narei bet kokią informaciją, reikalingą šiam straipsniui įgyvendinti.

8 straipsnis

Laisvė pasirinkti balsuoti gyvenamosios vietos valstybėje narėje

1. Sąjungos rinkėjai naudojasi teise balsuoti gyvenamosios vietos valstybėje narėje, jei jie yra pareiškę norą tai daryti.

2. Jei gyvenamosios vietos valstybėje narėje balsavimas yra privalomas, Sąjungos rinkėjai, pareiškę norą balsuoti toje valstybėje narėje, privalo balsuoti.

II SKYRIUS

NAUDOJIMASIS TEISE BALSUOTI IR KANDIDATUOTI

9 straipsnis

Įrašymas į rinkėjų sąrašą ir išbraukimas iš jo

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad sudarytų sąlygas Sąjungos rinkėjui, pareiškusiam norą būti įregistruotam kaip rinkėjui, pakankamai iš anksto prieš rinkimų dieną būti įrašytam į rinkėjų sąrašą.

2. Kad Sąjungos rinkėjų vardai būtų įrašyti į rinkėjų sąrašą, jie pateikia tokius pačius dokumentus kaip ir rinkėjai, kurie yra atitinkamos valstybės narės piliečiai. Jie taip pat pateikia oficialią deklaraciją, kurioje nurodomi šie elementai:

a) vardai ir pavardės, pilietybė, gimimo data bei vieta ir adresas gyvenamosios vietos valstybės narės rinkimų teritorijoje;

b) kai taikytina, savo kilmės valstybės narės vietovė arba rinkimų apygarda, kurios rinkėjų sąraše jų vardai buvo paskutinį kartą įrašyti, ir

c) pareiškimas, kad jie savo teise balsuoti naudosis tik gyvenamosios vietos valstybėje narėje.

3. Gyvenamosios vietos valstybė narė taip pat gali reikalauti, kad Sąjungos rinkėjai:

a) pateiktų galiojantį tapatybės dokumentą;

b) savo deklaracijoje, numatytoje 2 dalyje, nurodytų:

i) kad iš jų neatimta teisė balsuoti jų kilmės valstybėje narėje;

ii) kai taikytina, kilmės valstybės narės arba gyvenamosios vietos valstybės narės suteiktą asmens kodą;

iii) kilmės valstybės narės išduoto tapatybės dokumento arba kelionės dokumento rūšį ir serijos numerį;

iv) deklaracijos datą ir

v) savo kontaktinius duomenis, pavyzdžiui, telefono numerį arba elektroninio pašto adresą;

c) nurodytų datą, nuo kurios jie gyvena toje valstybėje narėje arba kitoje valstybėje narėje.

4. Sąjungos rinkėjai, įrašyti į rinkėjų sąrašą, jame išlieka tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir atitinkamos valstybės narės piliečiai iki to momento, kai jie paprašo būti išbrauktais arba kai jie išbraukiami, nes jie nebeatitinka reikalavimų naudotis teise balsuoti. Kai taikomos nuostatos, kuriomis piliečiams pranešama apie tokį išbraukimą iš rinkėjų sąrašo, tos nuostatos vienodai taikomos Sąjungos rinkėjams.

5. 2 dalyje nurodytos deklaracijos tikslais valstybės narės gali naudoti I priede pateiktą šabloną.

6. Komisijai pagal 20 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas šio straipsnio 3 dalies b punkte nurodytas sąrašas tik įtraukiant į jį papildomus elementus.

10 straipsnis

Kandidatų registravimas

1. Paduodami paraišką būti kandidatais Sąjungos piliečiai pateikia tokius pačius patvirtinamuosius dokumentus kaip ir kandidatai, kurie yra atitinkamos valstybės narės piliečiai. Jie taip pat pateikia oficialią deklaraciją, kurioje nurodomi šie elementai:

a) vardas ir pavardė, pilietybė, gimimo data ir vieta, paskutinis adresas kilmės valstybėje narėje ir adresas gyvenamosios vietos valstybės narės rinkimų teritorijoje;

b) pareiškimas, kad jie nekandidatuoja Europos Parlamento rinkimuose jokioje kitoje valstybėje narėje;

c) kai taikytina, savo kilmės valstybės narės vietovė arba rinkimų apygarda, kurios rinkėjų sąraše jų vardai buvo paskutinį kartą įrašyti, ir

d) pareiškimas, kad atskiru teisminiu sprendimu arba administraciniu sprendimu, jei pastarajam sprendimui gali būti taikomos teisės gynimo teismine tvarka priemonės, jiems nebuvo atimta teisė būti kandidatais kilmės valstybėje narėje.

2. Gyvenamosios vietos valstybė narė taip pat gali reikalauti, kad Sąjungos piliečiai, turintys teisę kandidatuoti:

a) pateiktų galiojantį tapatybės dokumentą;

b) savo deklaracijoje pagal 1 dalį nurodytų:

i) kai taikytina, kilmės valstybės narės arba gyvenamosios vietos valstybės narės suteiktą asmens kodą;

ii) kilmės valstybės narės išduoto kelionės dokumento arba tapatybės dokumento rūšį ir serijos numerį;

iii) deklaracijos datą ir

iv) savo kontaktinius duomenis, pavyzdžiui, telefono numerį arba elektroninio pašto adresą;

c) nurodytų datą, nuo kurios jie yra valstybės narės piliečiai.

3. 1 dalyje nurodytos deklaracijos tikslais valstybės narės gali naudoti II priede pateiktą šabloną.

4. Komisijai pagal 20 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas šio straipsnio 2 dalies b punkte nurodytas sąrašas, tik įtraukiant į jį papildomus elementus.

11 straipsnis

Sprendimas dėl registravimo ir teisių gynimo priemonės

1. Gyvenamosios vietos valstybė narė aiškia ir paprasta kalba laiku praneša atitinkamam asmeniui apie sprendimą dėl to asmens paraiškos būti įrašytiems į rinkėjų sąrašus arba apie sprendimą dėl to asmens paraiškos būti kandidatais priimtinumo.

2. Jei atsisakoma Sąjungos pilietį įrašyti į rinkėjų sąrašą ar atmetama jo paraiška būti kandidatu, atitinkamas asmuo turi teisę į teisių gynimo priemones tomis pačiomis sąlygomis, kokias gyvenamosios vietos valstybės narės teisė numato rinkėjams ir teisę kandidatuoti turintiems asmenims, kurie yra jos piliečiai.

3. Rinkėjų sąrašų arba rinkimų į Europos Parlamentą kandidatų sąrašų klaidų atveju, atitinkamas asmuo turi teisę į teisių gynimo priemones tomis pačiomis sąlygomis, kokios gyvenamosios vietos valstybės narės teise numatytos rinkėjams ir teisę kandidatuoti turintiems asmenims, kurie yra jos piliečiai.

4. Valstybės narės aiškiai ir laiku informuoja atitinkamą asmenį apie 1 dalyje nurodytą sprendimą ir apie 2 ir 3 dalyse nurodytas teisių gynimo priemones.

12 straipsnis

Informacijos teikimas

1. Valstybės narės paskiria vieną ar kelias institucijas, atsakingas už priemonių, būtinų užtikrinti, kad valstybės pilietybės neturintys Sąjungos piliečiai būtų laiku informuojami apie rinkėjų ar kandidatų registravimo Europos Parlamento rinkimuose sąlygas ir išsamias taisykles, taikymą.

2. Valstybės narės užtikrina, kad pagal 1 dalį paskirtos institucijos registruotiems Sąjungos rinkėjams ir registruotiems Sąjungos piliečiams, turintiems teisę kandidatuoti, laiku pateiktų šią informaciją:

a) gavusios prašymą – jų registracijos statusą;

b) rinkimų datą, taip pat kaip ir kur balsuoti;

c) atitinkamas taisykles dėl rinkėjų ir kandidatų teisių ir pareigų, įskaitant susijusias su draudimais, nesuderinamumais ir sankcijomis už rinkimų taisyklių pažeidimus, ypač susijusias su balsavimu kelis kartus;

d) būdus gauti papildomos informacijos, susijusios su rinkimų organizavimu, įskaitant kandidatų sąrašą.

3. Informacija apie rinkėjų ar kandidatų registravimo Europos Parlamento rinkimuose sąlygas ir išsamias taisykles bei 2 dalyje nurodyta informacija pateikiama laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1724 ([9]) 9 straipsnio 1 dalyje nustatytų kokybės reikalavimų viena ar keliomis oficialiosiomis kilmės valstybės narės kalbomis.

Taip pat turi būti pateikiamas bendros informacijos apie nacionalinę rinkimų į Europos Parlamentą organizavimo sistemą, įskaitant registravimosi rinkėju arba kandidatu sąlygas, rinkimų datą ir tai, kaip ir kur balstuoti, vertimas į bent vieną kitą oficialiąją Sąjungos kalbą, kurią plačiai supranta Sąjungos piliečiai, gyvenantys jos teritorijoje. Valstybės narės gali prašyti Komisijos padėti atlikti tokius vertimus, laikantis Reglamento (ES) 2018/1724 12 straipsnio . Tokie vertimai yra tik informaciniai ir nedaro teisinio poveikio.

4. Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie rinkėjų ar kandidatų registravimo Europos Parlamento rinkimuose sąlygas ir išsamias taisykles bei 2 dalyje nurodyta informacija būtų prieinama, visų pirma neįgaliesiems, tinkamomis ryšio priemonėmis, būdais ir formatais.

13 straipsnis

Keitimosi informacija mechanizmas

1. Valstybės narės keičiasi informacija, surinkta pagal 9 ir 10 straipsnius, pakankamai iš anksto prieš rinkimų dieną. Tuo tikslu, nedarant poveikio nacionalinėms nuostatoms dėl rinkėjų įtraukimo į rinkimų sąrašą ir paraiškų būti kandidatu pateikimo, gyvenamosios vietos valstybė narė ne vėliau kaip likus šešioms savaitėms iki Rinkimų akto 10 straipsnio 1 dalyje nurodyto rinkimų laikotarpio pirmos dienos pradeda kilmės valstybei narei teikti tą informaciją. Gyvenamosios vietos valstybė narė savo rinkimų sąraše taip pat nurodo visų prašymų užregistruoti, pateiktų po šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę dienos, registravimo datą. Kilmės valstybė narė, remdamasi savo nacionaline teise, imasi atitinkamų priemonių užtikrinti, kad jos piliečiai nebalsuotų daugiau kaip vieną kartą arba nekandidatuotų daugiau kaip vienoje valstybėje narėje.

2. Kilmės valstybė narė užtikrina, kad 1 dalyje nurodytos priemonės netrukdytų jos piliečiams balsuoti ar kandidatuoti kitų rūšių rinkimuose.

3. Komisija suteikia sistemą, kuria valstybėms narėms padedama keistis 1 dalyje nurodyta informacija. Ši sistema sudaro sąlygas gyvenamosios vietos valstybėms narėms šifruota forma teikti tą informaciją .

([9]) 2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1724, kuriuo sukuriami bendrieji skaitmeniniai vartai, skirti suteikti prieigą prie informacijos, procedūrų ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų, ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 295, 2018 11 21, p. 1).

4. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais pagal Reglamentą (ES) 2016/679 būtų nustatyti su 3 dalyje nurodytos sistemos veikimu susiję techniniai standartai ir atsakomybės sritys bei pareigos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 19 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

14 straipsnis

Konkrečios balsavimo priemonės

Valstybės narės, kurios numato išankstinio balsavimo, balsavimo paštu arba elektroninio ar internetinio balsavimo Europos Parlamento rinkimuose galimybę, užtikrina, kad Sąjungos rinkėjai galėtų naudotis tais balsavimo metodais panašiomis sąlygomis į tas, kurios taikomos jų piliečiams.

15 straipsnis

Statistinių duomenų teikimas

Valstybės narės sudaro sąlygas rinkti atitinkamus statistinius duomenis apie valstybės pilietybės neturinčių Sąjungos piliečių dalyvavimą Europos Parlamento rinkimuose rinkimą ir, kai turima, teikti kokius duomenis visuomenei ir Komisijai.

III SKYRIUS

NUKRYPTI LEIDŽIANČIOS NUOSTATOS IR PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS

16 straipsnis

Nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Jei tam tikroje valstybėje narėje gyvenančių ir jos pilietybės neturinčių Sąjungos piliečių, sulaukusių rinkimų teisės amžiaus, dalis viršija 20 proc. bendro ten gyvenančių to amžiaus valstybės narės pilietybę turinčių Sąjungos piliečių ir jos pilietybės neturinčių Sąjungos piliečių skaičiaus, ta valstybė narė, nukrypdama nuo 3, 9 ir 10 straipsnių, gali:

a) suteikti teisę balsuoti tik Sąjungos rinkėjams, pragyvenusiems toje valstybėje narėje minimalų, ne ilgesnį kaip 5 metų laikotarpį;

b) suteikti teisę kandidatuoti tik Sąjungos piliečiams, turintiems teisę kandidatuoti, pragyvenusiems toje valstybėje narėje minimalų, ne ilgesnį kaip 10 metų laikotarpį.

Pirmoji pastraipa nedaro poveikio atitinkamos priemonėms, kurių ta valstybė narė gali imtis dėl kandidatų sąrašų sudėties ir kuriomis pirmiausia siekiama skatinti valstybės narės pilietybės neturinčių Sąjungos piliečių integraciją.

Tačiau Sąjungos rinkėjams ir Sąjungos piliečiams, turintiems teisę kandidatuoti, kurie dėl to, kad pasirinko gyventi ne kilmės valstybėje narėje, arba dėl tokio gyvenimo trukmės neturi teisės balsuoti ar kandidatuoti jų kilmės valstybėje narėje, pirmoje pastraipoje išdėstyti su gyvenimo trukme susiję reikalavimai netaikomi.

2. Tais atvejais, kai kurios nors valstybės narės teisė numato, kad ten gyvenantys kitos valstybės narės piliečiai turi teisę balsuoti tos valstybės narės parlamento rinkimuose ir gali būti įrašyti į tos valstybės narės rinkėjų sąrašą lygiai pagal tokius pačius reikalavimus kaip ir jos pilietybę turintys rinkėjai, pirmoji valstybė narė, nukrypdama nuo šios direktyvos, tokiems piliečiams gali netaikyti 6–13 straipsnių.

3. 18 mėnesių iki kiekvienų Europos Parlamento rinkimų Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje ji įvertina, ar atitinkamoms valstybėms narėms vadovaujantis SESV 22 straipsnio 2 dalimi suteikta nukrypti leidžianti nuostata yra vis dar pateisinama, ir pasiūlo daryti reikalingus pakeitimus.

Valstybės narės, taikančios nukrypti leidžiančias nuostatas pagal 1 dalį, pateikia Komisijai visą reikalingą paaiškinamojo pobūdžio informaciją.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17 straipsnis

Ataskaitų teikimas

1. Per 6 mėnesius nuo kiekvienų Europos Parlamento rinkimų kiekviena valstybė narė siunčia Komisijai informaciją apie šios direktyvos taikymą savo teritorijoje. Ataskaitoje pateikiami, visų pirma, kai turima, statistiniai duomenys apie Sąjungos rinkėjų ir Sąjungos piliečių, turinčių teisę kandidatuoti, dalyvavimą Europos Parlamento rinkimuose ir priemonių, kurių imtasi tokiam dalyvavimui remti, santrauka.

2. Per vienus metus nuo kiekvienų Europos Parlamento rinkimų Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šios direktyvos taikymo ataskaitą.

18 straipsnis

Vertinimas

Per 2 metus nuo 2034 m. Europos Parlamento rinkimų Komisija įvertina šios direktyvos taikymą ir parengia šioje direktyvoje nustatytų tikslų įgyvendinimo pažangos vertinimo ataskaitą. Tas įvertinimas taip pat apima 13 straipsnio veikimo peržiūrą.

19 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

20 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 9 straipsnio 6 dalyje ir 10 straipsnio 4 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo 2025 m. rugsėjo 28 d.

3. Taryba gali bet kada atšaukti 9 straipsnio 6 dalyje ir 10 straipsnio 4 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama praneša Tarybai.

6. Pagal 9 straipsnio 6 dalį ir 10 straipsnio 4 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per 2 mėnesius nuo pranešimo Tarybai apie šį aktą dienos Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas 2 mėnesiais.

7. Europos Parlamentas informuojamas apie Komisijos deleguotųjų aktų priėmimą, bet kokį prieštaravimą jų atžvilgiu ar Tarybos sprendimą atšaukti deleguotuosius įgaliojimus.

21 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2027 m. rugsėjo 29 d. priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi 9 straipsnio 2 ir 4 dalių, 10 straipsnio 1 dalies, 11 straipsnio 1, 3 ir 4 dalių, 12 straipsnio, 13 straipsnio 1, 2 ir 3 dalių, 14, 15 straipsnių ir 17 straipsnio 1 dalies. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą, kurią panaikina ši direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio redakciją nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

22 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 93/109/EB su pakeitimais, padarytais direktyva, nurodyta III priedo A dalyje, panaikinama nuo 2027 m. rugsėjo 30 d., nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvų, nurodytų III priedo B dalyje, perkėlimo į nacionalinę teisę terminais.

Nuorodos į panaikintas direktyvas laikomos nuorodomis į šią direktyvą, ir skaitomos pagal IV priede pateiktą atitikties lentelę.

23 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

1-8 straipsniai, 9 straipsnio 1 ir 3 dalys, 10 straipsnio 2 dalis ir 11 straipsnio 2 dalis taikomi nuo 2027 m. rugsėjo 30 d.

24 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Liuksemburge 2025 m. birželio 24 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

I. NIEMCZYCKI

I PRIEDAS

Sąjungos rinkėjų pateiktos oficialios deklaracijos šablonas

Aš, …… (vardas, pavardė), iškilmingai ir nuoširdžiai pareiškiu, kad:

Ši informacija tiksli:

Pilietybė	
Gimimo vieta	
Gimimo data	
Kilmės valstybės narės suteiktas identifikacinis numeris (kai taikytina) (*)	
Kilmės valstybės narės išduoto tapatybės dokumento arba kelionės dokumento rūšis ir jo serijos numeris (kaip alternatyva, jei nėra identifikacinio numerio) (*)	
Adresas gyvenamosios vietos valstybės narės rinkimų teritorijoje	
Kilmės valstybės narės vietovė arba rinkimų apygarda, kurios rinkėjų sąraše buvau paskutinį kartą įrašytas (-a) (kai taikytina)	
Telefono numeris (*)	
E. pašto adresas (*)	

Savo teise balsuoti Europos Parlamento rinkimuose ketinu pasinaudoti tik …… (gyvenamosios vietos valstybės narės pavadinimas).

……...…… (gyvenamosios vietos valstybės narės pavadinimas) gyvenu …….. (laikotarpis) (*)

Data: (*)	
Parašas:	

(*) Tik jeigu reikalaujama pagal nacionalinės teisės aktus.

II PRIEDAS

Teisę kandidatuoti turinčių Sąjungos piliečių pateikiamos oficialios deklaracijos šablonas

Aš, …… (vardas, pavardė), iškilmingai ir nuoširdžiai pareiškiu, kad:

Ši informacija tiksli:

Pilietybė	
Gimimo vieta	
Gimimo data	
Paskutinysis adresas kilmės valstybėje narėje	
Kilmės valstybės narės suteiktas identifikacinis numeris (kai taikytina) (*)	
Kilmės valstybės narės išduoto tapatybės dokumento arba kelionės dokumento rūšis ir jo serijos numeris (kaip alternatyva, jei nėra identifikacinio numerio) (*)	
Adresas gyvenamosios vietos valstybės narės rinkimų teritorijoje	
Kilmės valstybės narės vietovė arba rinkimų apygarda, kurios rinkėjų sąraše buvau paskutinį kartą įrašytas (-a) (kai taikytina)	
Telefono numeris (*)	
E. pašto adresas (*)	
Data, nuo kurios esu kilmės valstybės narės pilietis (*)	

Nekandidatuoju per Europos Parlamento rinkimus jokioje kitoje valstybėje narėje.

Iš manęs neatimta teisė kandidatuoti kilmės valstybėje narėje.

Vieta, data (*):	
Parašas:	

(*) Tik jeigu reikalaujama pagal nacionalinės teisės aktus.

III PRIEDAS

A dalis

Panaikinama direktyva su pakeitimu

(nurodyta 20 straipsnyje)

Tarybos direktyva 93/109/EB	(OL L 329, 1993 12 30, p. 34)
Tarybos direktyva 2013/1/ES	(OL L 026, 2013 1 26, p. 27)

B dalis

Perkėlimo į nacionalinę teisę terminai

(nurodyta 20 straipsnyje)

Direktyva	Perkėlimo terminas
Direktyva 93/109/EB	1994 m. vasario 1 d.
Direktyva 2013/1/ES	2014 m. sausio 28 d.

IV PRIEDAS

Atitikties lentelė

Direktyva 93/109/EB	Ši direktyva
1–8 straipsniai	1–8 straipsniai
9 straipsnio 1 dalis	9 straipsnio 1 dalis
9 straipsnio 2 dalies įžanginė formuluotė	9 straipsnio 2 dalis
9 straipsnio 2 dalies a, b ir c punktai	—
9 straipsnio 3 ir 4 dalys	9 straipsnio 3 ir 4 dalys
—	9 straipsnio 5 dalis
10 straipsnio 1 ir 2 dalys	10 straipsnio 1 ir 2 dalys
—	10 straipsnio 3 dalis
11 straipsnio 1 ir 2 dalys	11 straipsnio 1 ir 2 dalys
—	11 straipsnio 3 dalis
—	11 straipsnio 4 dalis
12 straipsnio 1 dalis	12 straipsnio 1 dalis
—	12 straipsnio 2 dalis
—	12 straipsnio 3 dalis
—	12 straipsnio 4 dalis
13 straipsnis	13 straipsnio 1 dalis
—	13 straipsnio 2 dalis
—	13 straipsnio 3 dalis
—	13 straipsnio 4 dalis
—	13 straipsnio 5 dalis
—	14 straipsnis
—	15 straipsnis
14 straipsnis	16 straipsnis
15 straipsnis	—
—	17 straipsnio 1 dalis

Direktyva 93/109/EB	Ši direktyva
16 straipsnis	17 straipsnio 2 dalis
—	18 straipsnis
—	19 straipsnis
—	20 straipsnis
17 straipsnis	21 straipsnis
—	22 straipsnis
18 straipsnis	23 straipsnis
19 straipsnis	24 straipsnis
—	I–IV priedai